

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Economische Zaken

Peutermelk

Handhaving claims op etikettering, presentatie en reclame

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) voerde van eind 2013 tot eind 2014 handhavingsacties uit op de etiketten, presentatie en reclame van peutermelk. Slechts 4 van de 26 onderzochte peutermelken voldeed aan de wet- en regelgeving (15%). De meeste overtredingen vonden plaats door het niet correct toepassen van regels uit Verordening (EG) Nr. 1924/2006.

In 2016 voerde de NVWA een nieuwe handhavingsactie uit voor peutermelk. Uit de resultaten blijkt dat 2/3 van de onderzochte producten voldoet aan de regels voor claims op etikettering, presentatie en reclame. Na herinspectie waren alle overtredingen opgeheven. In dit rapport staan de resultaten van de handhavingsactie beschreven.

Wettelijk kader claims op peutermelk

Peutermelk is melk die speciaal op de markt is voor kinderen tussen 1 en 3 jaar. De meeste merken positioneren peutermelk als logisch vervolg op opvolgzuigelingenvoeding. Deze is bestemd voor zuigelingen jonger dan 12 maanden.

Fabrikanten van peutermelk mogen voedings- en/of gezondheidsclaims maken bij hun producten. Dit kan bijvoorbeeld op het etiket, in een folder of op een website. Zij moeten zich daarbij houden aan de (Europese) regels die daarvoor gelden. Deze liggen vast in Verordening (EG) Nr. 1924/2006, de zogenaamde claimsverordening.

Doel van de wetgeving

De regelgeving op het gebied van claims bij levensmiddelen is bedoeld om een hoog beschermingsniveau voor de consument te waarborgen en gelijke concurrentievoorwaarden voor de levensmiddelenindustrie te scheppen. De regelgeving geeft de consument tevens de informatie die hij nodig heeft om geïnformeerde keuzes te kunnen maken. Handhaving van deze regelgeving draagt hieraan bij.

Met ingang van 20 juli 2016 is het wettelijk kader voor de productgroep peutermelk veranderd. Dit heeft vooral invloed op de samenstellingseisen en voedingswaardevermelding van peutermelk. De impact van de aangepaste regelgeving op het gebruik van claims is beperkt.

Werkwijze

Inspecteurs van de NVWA hebben in het eerste kwartaal van 2016 alle in de retail verkrijgbare merken peutermelk bemonsterd en geïnspecteerd. De inspecties richtten zich op de etikettering, en op de presentatie en reclame van producten in bijvoorbeeld foldermateriaal of via een website. De nadruk van de controles lag op voedings- en gezondheidsclaims. In geval van overtredingen werd gehandhaafd conform bestaande procedures en interventiebeleid.

De gevolgde werkwijze was gelijk aan die van de vorige handhavingsactie¹.

Na de initiële inspecties heeft de NVWA binnen 6 maanden opnieuw beoordeeld of de overtreding was opgeheven.

Resultaten

Van de 25 beoordeelde producten (van 16 fabrikanten) voldeden naar het oordeel van de NVWA 17 producten aan de wet- en regelgeving (68%).

De NVWA constateerde op 8 producten 1 overtreding. De producten met de overtredingen staan in de bijlage. De producten zijn gecodeerd met de cijfers 1 tot en met 8.

Op 7 producten werd een overtreding van de claimsverordening geconstateerd en op 1 een overtreding van Richtlijn 2006/141/EG. Op producten 1 en 2 (van dezelfde fabrikant) trof de NVWA de voedingsclaim 'geen suiker toegevoegd' aan. Dat mag bij deze producten alleen als er ook op het etiket staat dat er van nature aanwezige suikers

aanwezig zijn, aangezien de producten lactose (melksuiker) bevatten. De vermelding dat er van nature aanwezige suikers aanwezig zijn ontbrak echter. Het is de eerste keer dat de NVWA deze voedingsclaim aantroef op peutermelk.

Onduidelijke gezondheidsclaim

Op de producten 3, 6 en 7 was een onduidelijke (vage) gezondheidsclaim vermeld, zonder dat er ook een bijpassende toegestane (duidelijke) gezondheidsclaim aanwezig was. Dergelijke onduidelijke gezondheidsclaims mogen op die wijze niet worden gemaakt, omdat de consument hierdoor niet helder geïnformeerd wordt. Dit soort overtredingen constateerde de NVWA ook eerder bij andere categorieën levensmiddelen, bijvoorbeeld bij ontbijtgranen².

Licht verteerbaar

De gezondheidsclaim 'licht(er) verteerbaar' (producten 4 en 5) stond op 2 merken geitenmelk. Het is wetenschappelijk niet bewezen dat geitenmelk licht verteerbaar is. Daarom staat deze gezondheidsclaim niet op de lijst van toegestane gezondheidsclaims en is wettelijk verboden.

Opvolgmelk

Op product 8, bestemd voor peuters, was de benaming opvolgmelk aangebracht. Dit is niet toegestaan volgens Richtlijn 2006/141/EG omdat de naam opvolgmelk is gereserveerd voor opvolgzuigelingenvoeding, bestemd voor zuigelingen tussen 4 à 6 maanden en 12 maanden. De fabrikant gaf aan dat hier een vergissing was gemaakt.

De fabrikanten hebben voor de geconstateerde overtreding een schriftelijke waarschuwing gekregen. Na herinspectie was de overtreding opgeheven.

¹ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/zuigelingenvoeding/documenten/communicatie/inspectieresultaten/eten-drinken/2016m/rapport-handhaving-flesvoeding-voor-zuigelingen-en-peuters>

² <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/claims-levensmiddelen/documenten/communicatie/inspectieresultaten/eten-drinken/2016m/handhaving-claimsverordening-op-ontbijtgranen-2014>

Conclusie

De NVWA voert al enige jaren projectmatig inspecties uit om fabrikanten hun etikettering en reclame van volledige zuigelingenvoeding, opvolgzuigelingenvoeding en peutermelk te laten voldoen aan wet- en regelgeving. Toen de resultaten onvoldoende waren heeft de NVWA volgend op het project in 2014 bij een aantal fabrikanten stringenter methoden moeten toepassen om dit doel te bereiken (zie voetnoot 1). Waar slechts 15% van alle merken peutermelk in 2014 bij de eerste inspectie voldeed is dat in 2016 gestegen tot 68%. Dit wijst erop dat de handhavingsacties van de NVWA op het gebied van etikettering en reclame voor peutermelk hebben bijgedragen aan de betere naleving van de wet- en regelgeving. Ook het gemiddelde aantal overtredingen per product is gedaald: van gemiddeld ongeveer 2 overtredingen per product in 2014 naar 1 overtreding in 2016.

Zelfregulering

Als gevolg van de handhavingsdruk heeft de sector initiatief genomen om een systeem van zelfregulering op te zetten voor etikettering en reclame voor volledige zuigelingenvoeding en opvolgzuigelingenvoeding. Zeer waarschijnlijk heeft dit systeem ook bijgedragen aan het bereiken van een hoger nalevingsniveau bij peutermelk. Peutermelk lijkt wat betreft wettelijk kader voor het gebruik van gezondheidsclaims sterk op dat van opvolgzuigelingenvoeding. De Keuringsraad KOAG/KAG toetst, als toezichthoudende instantie binnen de zelfregulering voor reclame, preventief uitingen aan de Gedragscode Reclame Zuigelingenvoeding. De Gedragscode biedt handvatten voor informatie over en reclame-uitingen van zuigelingenvoeding.

De Gedragscode is vooralsnog alleen van toepassing op volledige zuigelingenvoeding en opvolgzuigelingenvoeding, en niet op peutermelk.

Toezicht in 2017 en 2018

In 2017 en 2018 beoordeelt de NVWA of het systeem van zelfregulering op etikettering en reclame van volledige zuigelingenvoeding en opvolgzuigelingenvoeding in de praktijk leidt tot betere naleving van de wetgeving door de deelnemende fabrikanten. Aan de hand hiervan bepaalt de NVWA hoe het toezicht bij bedrijven die deelnemen aan zelfregulering er uit komt te zien. Bij bedrijven die niet deelnemen aan het systeem van zelfregulering blijft het reguliere inspectieregime gelden.

Bijlage**Overtredingen op 8 verschillende producten peutermelk**

Product	Overtreding	Achtergrond	Wettelijke basis
1,2	Gebruik voedingsclaim 'geen suiker toegevoegd' zonder verplichte vermelding 'bevat van nature aanwezige suiker' ³ .	Product bevat lactose, dan is vermelding 'bevat van nature aanwezige suikers' verplicht.	Artikel 8, eerste lid, van Verordening (EG) Nr. 1924/2006
3	Gebruik vermelding 'met prebiotische vezels' die niet vergezeld gaat van een goedgekeurde gezondheidsclaim.	Gezondheidsclaim is onduidelijk (wat is het gezondheidseffect van prebiotische vezels in het product op het menselijk lichaam).	Artikel 10, derde lid, van Verordening (EG) Nr. 1924/2006
4,5	Gebruik vermelding 'licht(er) verteerbaar'.	Geen wetenschappelijk bewezen gezondheidsclaim aanwezig, en claim is onduidelijk voor de consument (wat maakt een product licht verteerbaar).	Artikel 14, eerste lid, en artikel 10, derde lid, van Verordening (EG) Nr. 1924/2006
6	Gebruik vermelding 'groeimelk' en 'voor een goede groei en ontwikkeling'.	Gezondheidsclaim is onduidelijk (welke voedingsstoffen in het product zorgen voor welke groei en welke ontwikkeling waarvan).	Artikel 10, derde lid, en artikel 1, derde lid, van Verordening (EG) Nr. 1924/2006
7	Gebruik vermelding 'verrijkt met bepaalde belangrijke voedingsstoffen voor de ontwikkeling van je kindje, zoals vezels'.	Gezondheidsclaim is onduidelijk (op ontwikkeling waarvan doelt de producent precies).	Artikel 10, derde lid, van Verordening (EG) Nr. 1924/2006
8	Gebruik vermelding 'opvolgzuigelingenvoeding' op peutermelk.	De naam opvolgmelk is gereserveerd voor opvolgzuigelingenvoeding en mag daarom niet op peutermelk worden gebruikt.	Artikel 11 en 12 van Richtlijn 2006/141/EG

³ Product bevat lactose

Dit is een uitgave van:
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Catharijnesingel 59 | Postbus 43006 | 3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl
maart 2017